

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució d'arxiu de la informació prèvia oberta arran les denúncies números IP 71/2018 i IP 76/2018, referents a l'Ajuntament de Barcelona.

Antecedents

1. En data 27/02/2018, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava una denúncia contra l'Ajuntament de Barcelona, amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal. En concret, la persona denunciant exposava que el sistema de recollida selectiva de residus porta a porta que havia implementat l'Ajuntament al casc antic del barri de Sarrià, permetria recollir i tractar dades personals de les persones usuàries del servei. En aquest sentit, la persona denunciant assenyalava que determinats residus podrien permetre la identificació de la persona usuària a través d'un xip o adhesiu (que conté un codi QR i un codi numèric). La persona denunciant aportava una fotografia relativa als fets denunciats.

A aquesta denúncia se li assignà el número IP 71/2018.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia, d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, la identificació de la persona o persones que en poguessin ser responsables i les circumstàncies rellevants que hi concorrien.
3. En data 06/03/2018, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un nou escrit d'una altra persona pel qual també formulava una denúncia contra l'Ajuntament de Barcelona, amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal. En concret, la persona denunciant exposava que amb el nou sistema de recollida de residus, les persones usuàries han de deixar el paper o cartró al carrer durant hores en una bossa, on previsiblement hi hauria documentació amb dades personals que estaria a l'abast de qualsevol persona.

A aquesta denúncia se li assignà el número IP 76/2018.

4. En data 08/03/2018, en el si d'aquesta fase d'informació prèvia, l'Àrea d'Inspecció de l'Autoritat va fer una sèrie de comprovacions a través d'Internet sobre els fets objecte de denúncia. Així, es va constatar que a través de les pàgines d'Internet que es relacionen a continuació, l'Ajuntament informava del següent:

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

- <http://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/ca/residu-zero/recollida-selectiva/porta-a-porta>

Entre d'altres, en aquest web s'informava que:

“El cubell de matèria orgànica porta un xip identificador, al igual que les bosses translúcides dels reciclables (plàstics + metalls).

També està previst identificar aquelles bosses o cubells deixats fora dels dies/hores de recollida, i es farà mitjançant un adhesiu de “bossa o cubell deixat incorrectament”.

Durant la campanya informativa del desplegament de la recollida porta a porta i fins que es comuniqui oportunament, no es preveuen sancions pels incomplidors.”

- http://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/sites/default/files/guia_informativa_porta_porta.pdf

Aquest enllaç permetia accedir a la “Guia informativa Porta a porta Sarrià” elaborada per l'Ajuntament de Barcelona. Allà s'indica que el cubell de residus orgànics de 20 litres que s'ha de baixar davant la porteria de l'immoble: “porta un xip per poder identificar la gestió operativa del servei i corregir-ne possibles errors.”

Al seu torn, segons s'exposava en la dita guia, les bosses translúcides de color groc (per a reciclables: metall i plàstics), que s'han d'utilitzar obligatòriament i que l'Ajuntament lliura gratuïtament durant el primer any d'implantació del nou sistema de recollida: “portaran un xip per poder identificar-les i corregir possibles errors.”

Finalment, pel que fa als residus sanitaris, també s'informava que: “L'Ajuntament lliurarà gratuïtament etiquetes per identificar aquest tipus de residus, que s'haurà de treure en bossa opaca.”

5. En aquesta fase d'informació prèvia, en data 15/03/2018 es va requerir l'entitat denunciada perquè informés, entre d'altres, sobre si el codi que s'adhereix a les bosses (de plàstics i metalls) i el xip que integrat al cubell de matèria orgànica, són sempre els mateixos per a cadascuna de les persones usuàries; així com quina era l'habilitació legal per inspeccionar o controlar els residus que generava cada persona usuària.
6. En data 28/03/2018, l'Ajuntament de Barcelona va respondre el requeriment esmentat a través d'un escrit en què exposava, entre d'altres, el següent:

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

- Que els xips no permeten identificar les persones usuàries dels cubells ni de les bosses.
 - Que en el procés de lliurament de les bosses i cubells no es va recollir cap dada personal. En concret, les dades que es van recollir eren un codi de lliurament en base a un número correlatiu, els codis dels cubells i les bosses, la data de lliurament i un codi que fa referència a les 4 zones en què es va dividir el porta a porta.
 - Que atès que els 4.240 habitatges existents a Sarrià Vell, es van dividir en 4 zones, resulta del tot impossible vincular aquest número a cap domicili concret.
 - Que els números correlatius tampoc permeten identificar persones, ni tan sols indirectament. Aquests números els sol·licitava cadascuna de les 10 persones informadores que repartien el material a les llars, a un sistema central que els anava repartint de manera correlativa en funció de l'ordre d'arribada de les peticions.
7. En data 20/06/2018 va tenir entrada a l'Autoritat, un missatge de correu electrònic de la segona persona aquí denunciant (IP 76/2018), pel qual exposava que l'Ajuntament de Barcelona podria identificar les persones usuàries del servei a partir de les bosses de reciclatge amb etiqueta.
8. En data 11/07/2018, també en el marc d'aquesta fase d'informació prèvia, l'Autoritat va dur a terme un acte d'inspecció a les dependències de la Direcció de neteja i Gestió de Residus de l'Ajuntament de Barcelona, per verificar determinats aspectes relacionats amb el sistema de recollida selectiva de residus porta a porta que s'havia posat en funcionament, com a prova pilot, al casc antic del barri de Sarrià de Barcelona. En aquell acte d'inspecció presencial els representants de l'Ajuntament de Barcelona van manifestar el següent:
- Que a través dels xips o enganxines dels cubells i les bosses, no es pot identificar a les persones usuàries del servei.
 - Que en un inici, certament, hi havia la intenció d'identificar a les persones usuàries del servei. No obstant això, en consultar-ho amb l'assessoria jurídica de l'Ajuntament, es va descartar la identificació de les persones físiques.
 - Que quan es va elaborar la informació proporcionada al ciutadà (com ara la publicada a internet), encara no s'havia descartat la identificació de les persones usuàries a fi d'adoptar mesures correctores o sancionadores individualitzades. Aquesta informació es corregirà properament.
 - Que es va dividir el barri on s'ha implantat el servei de recollida porta a porta en 4 zones (cadascuna amb uns 1.000 habitatges).
 - Que el xip no es vincula a cap habitatge. És un número seqüencial aleatori.
 - Que quan es van entregar els cubells i bosses amb xips, no es van vincular a l'habitatge o la persona usuària.
 - Que la finalitat del xip és elaborar estadístiques del servei. A tall d'exemple, a través del xip (que llegeix el corresponent camió) es pot determinar el volum de recollides i

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

- permetre gestionar la freqüència de la recollida; o el grau de reciclatge (a partir dels xips entregats).
- Que en el cas del cubell cada xip correspon a un habitatge, però sense establir-hi un vincle.
 - Que en el cas de les bosses, el xip/codi és el mateix per a cada paquet (d'unes 20 bosses). I cada paquet de bosses té un xip diferent. Juntament amb el xip hi ha dues etiquetes numèriques també enganxades a les bosses ja “de fàbrica”, on consta un codi numèric que es correspon amb el del xip, a efectes de facilitar el seu repartiment (una enganxina es quedava a la bossa i l'altra la recollia el personal que repartia les bosses per identificar quines s'havien entregat).
 - Que en el cas dels cubells, també hi ha dues etiquetes on hi consta el codi xip (una es quedava al cubell i l'altra la recollia el personal que fa l'entrega).

Finalment, el personal inspector va requerir l'entitat inspeccionada per tal que, en el termini de 10 dies hàbils, rectificqués la informació que figurava a internet i que podia generar confusió respecte la possible identificació de les persones usuàries del servei.

9. En dates 20/07/2018 i 25/07/2018, l'Ajuntament de Barcelona va informar que s'havia corregit la informació que es proporcionava a través d'internet.
10. En data 23/07/2018, també en el marc de la fase d'informació prèvia, l'Àrea d'Inspecció de l'Autoritat va comprovar a través d'Internet que s'havia modificat la informació requerida en l'acte d'inspecció presencial.

Fonaments de dret

1. D'acord amb el que preveuen els articles 90.1 de l'LPAC i 2 del Decret 278/1993, en relació amb l'article 5 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. A partir del relat de fets que s'ha exposat a l'apartat d'antecedents, cal analitzar els fets denunciats.

2.1. Sobre la recollida porta a porta

Al respecte, les persones denunciants exposaven que a través dels xips o codis dels cubells i les bosses es podria identificar les persones usuàries del servei.

Certament, de la informació que l'Ajuntament va proporcionar inicialment al seu lloc web (la qual ja ha estat corregida), es podia inferir que era possible la identificació de persones físiques. De fet, els representants de l'Ajuntament en l'acte d'inspecció

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

presencial efectuat l'11/07/2018, van admetre que en un inici estava prevista la vinculació dels residus a les persones usuàries del servei, però que aquesta opció es va descartar després de consultar-ho amb l'assessoria jurídica de l'Ajuntament.

Doncs bé, de les actuacions d'informació prèvia dutes a terme, no s'ha constatat cap element que permet inferir, ni tan sols indiciàriament, que l'Ajuntament de Barcelona pugui identificar les persones usuàries del servei porta a porta, a partir dels xips o codis de les bosses i cubells.

En el present cas, doncs, les dades que recull l'Ajuntament a través dels xips, són tractades de forma anonimitzada, de manera que no es permet la identificació de persones físiques sense requerir esforços desproporcionats.

En aquest sentit, el Considerant 26 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27/4, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (RGPD), que a partir del 25/05/2018 ha desplaçat la LOPD en tot allò regulat per l'RGPD; disposa que els principis de protecció de dades no s'apliquen a la informació anònima, és a dir a la informació que no té relació amb una persona física identificada o identificable, ni a les dades convertides en anònimes de manera que l'interessat no sigui identificable o deixi de ser-ho. I s'afegeix, que l'RGPD no afecta el tractament d'aquesta informació anònima, fins i tot amb finalitats estadístiques o de recerca.

Atès que l'Ajuntament de Barcelona no tracta dades personals en el marc de la prestació del servei de recollida de residus mitjançant el sistema porta a porta, no resulta d'aplicació la normativa de protecció de dades. En aquest sentit, l'art. 4.1 de l'RGPD defineix "dades personals" com "tota informació sobre una persona física identificada o identificable".

2.2. Sobre les dades personals en els residus de paper

La segona de les persones denunciants exposava que el dipòsit per les persones usuàries dels residus de paper al carrer (en una bossa), com a pas previ a la seva recollida per l'Ajuntament, podia comportar que terceres persones poguessin consultar les dades personals que en els dits residus hi poguessin constar.

En efecte, tal com assenyalava encertadament la segona de les persones denunciants, existeix la possibilitat que entre els residus de paper hi puguin constar dades personals, i fins i tot, categories especials de dades. Però de tal eventualitat no s'en podria fer responsable l'Ajuntament de Barcelona, sinó que la responsabilitat per aquesta possibilitat hauria de recaure sobre la persona que diposita papers amb dades personals en les bosses de residus. Així doncs, és la pròpia persona usuària del servei qui, respecte la documentació en paper que té en el seu poder i en la qual hi consten

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

dades personals, ha d'actuar amb la diligència deguda per tal d'evitar que terceres persones puguin accedir a dita informació.

De conformitat amb tot el que s'ha exposat fins aquí, cal concloure que no s'observa cap vulneració de la normativa de protecció de dades en la recollida dels residus en paper, a través del sistema porta a porta implementat per l'Ajuntament de Barcelona i al qual es referien les dues denúncies que van donar lloc a les presents actuacions d'indagació.

3. En conseqüència, atès que durant la informació prèvia no s'ha acreditat que hi hagi indicis racionals que permetin imputar cap fet que pugui ser constitutiu d'alguna de les infraccions previstes a la legislació aplicable, escau acordar l'arxiu d'aquestes actuacions. L'article 89 de l'LPAC, en consonància amb els articles 10.2 i 20.1 del Decret 278/1993, preveu que escau arxivar les actuacions quan en la instrucció del procediment es posa de manifest el següent: "a) La inexistència dels fets que puguin constituir la infracció; (...) c) Quan els fets provats no constitueixin, de manera manifesta, una infracció administrativa".

Resolució

Per tant, resolc:

1. Arxivar les actuacions d'informació prèvia números IP 71/2018 i IP 76/2018, relatives a l'Ajuntament de Barcelona.
2. Notificar aquesta resolució a l'Ajuntament de Barcelona i comunicar-la a les persones denunciants.
3. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat denunciada pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Igualment, l'entitat denunciada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, (a la data de la signatura electrònica)